

Sygnatura akt VI Ka 337/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **23 czerwca 2017** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Wojciecha Czapczyńskiego

Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z.

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2017 r.

sprawy **P. L.** ur. (...) w C.

syna M. i G.

oskarżonego z art. 279§1 kk, art. 278§1 i 5 kk, art. 275§1 kk i art. 276 kk przy zast. art. 11§2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 16 stycznia 2017 r. sygnatura akt II K 853/16

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego P. L. o zarzucony mu czyn z art. 279 § 1 kk i art. 278 § 1 i 5 kk i art. 275 § 1 kk i art. 276 kk przy zast. art. 11 § 2 kk przekazuje Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 337/17

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 23 czerwca 2017 roku

Apelacja prokuratora od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 16 stycznia 2017 roku (sygn. akt II K 853/16) okazała się zasadna, a w konsekwencji jej wniesienia konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zaskarżony wyrok wydany został w trybie art. 343 k.p.k., wskutek wniosku prokuratora o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k.. Wyrokiem tym, za zarzucone oskarżonemu przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. i art. 278 § 1 i 5 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. Sąd Rejonowy uwzględniając wniosek prokuratora orzekł wobec oskarżonego P. L. karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat dwóch oraz na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przypisanym mu czynem. Wydając wyrok sąd uwzględnił złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k. zamiast aktu oskarżenia wniosek prokuratora o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki. Orzekł sąd zatem zgodnie z wnioskiem oskarżyciela publicznego.

W środku odwoławczym wywiedzionym przez prokuratora od tego orzeczenia oskarżyciel trafnie podniósł zarzut obrazy prawa procesowego, a to art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku, wyrażającą się w uwzględnieniu przez sąd wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. pomimo iż wobec sprzeczności wniosku oskarżyciela z przepisami prawa materialnego, wniosek ten nie powinien zostać przez sąd uwzględniony, zaskarżony wyrok nie powinien zapaść, a sprawa powinna zostać zwrócona prokuratorowi zgodnie z regulacją art. 343 § 7 k.p.k.. We wniosku oskarżyciela uzgodnionym z oskarżonym, a następnie w wyroku zapadłym w wyniku uwzględnienia tego wniosku zabrakło rozstrzygnięcia o nałożeniu na oskarżonego wobec którego orzeczono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jednego z obowiązków o których mowa w art. 72 § 1 k.k.. W świetle obowiązujących przepisów nałożenie na oskarżonego takiego obowiązku pozostaje obligatoryjne. Obok kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania prokurator postulował bowiem wyłącznie orzeczenie środka kompensacyjnego o jakim mowa w art. 46 § 1 k.k.. Dopiero zaś orzeczenie środka karnego czyniłoby nałożenie jednego z obowiązków przewidzianych w art. 72 § 1 k.k. fakultatywnym (art. 72 § 1 k.k.). Zarówno zatem wniosek prokuratora, jak i zapadły w konsekwencji jego uwzględnienia wyrok sądu pierwszej instancji, pozostawał sprzeczny z prawem materialnym. Tak sformułowany wniosek oskarżyciela publicznego nie powinien zostać przez sąd uwzględniony i nie powinien znaleźć odzwierciedlenia w treści wyroku wydanego przez sąd pierwszej instancji.

W orzecznictwie sądów nie budzi wątpliwości teza wedle której orzekając w trybie art. 343 k.p.k. sąd jest zobowiązany do zbadania wniosku prokuratora pod względem formalnym, przeanalizowania przesłanek wymienionych w art. 335 § 1 k.p.k., jeśli wniosek został złożony na tej podstawie, lecz także skontrolowania zgodności propozycji zawartych we wniosku z przepisami obowiązującego prawa materialnego. Z realizacji tych obowiązków nie zwalnia samo porozumienie zawarte między oskarżonym a prokuratorem, ani zgoda oskarżonego na wydanie orzeczenia we wskazanym trybie, o treści ustalonej między stronami postępowania sądowego. Niezgodność wniosku sformułowanego na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. z wymaganiami procesowymi bądź z obowiązującym prawem materialnym pociąga za sobą, stosownie do art. 343 § 7 k.p.k., konieczność zwrotu sprawy prokuratorowi, chyba że zgodnie z art. 343 § 3 k.p.k. sąd uzależni uwzględnienie wniosku od dokonania w nim przez prokuratora wskazanej przez siebie zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego (II KK 112/17 - wyrok SN - Izba Karna z dnia 20-04-2017, podobnie (III KK 444/15 – wyrok SN – Izba Karna z dnia 13 stycznia 2016 roku). Uwzględnienie wniosku prokuratora uzgodnionego uprzednio z oskarżonym o skazanie go bez rozprawy w określony sposób (art. 335 § 1 k.p.k. i art. 343 § 1 k.p.k.) może nastąpić tylko wtedy, gdy wniosek taki odpowiada wszystkim warunkom formalnym i merytorycznym. Stwierdzenie wadliwości wniosku lub potrzeby dokonania jakiegokolwiek zmiany w jego treści winno doprowadzić w pierwszej kolejności do podjęcia próby uzgodnienia w toku posiedzenia pomiędzy prokuratorem a oskarżonym odpowiedniej modyfikacji wniosku, zwłaszcza w kierunku postulowanym przez sąd w razie stwierdzenia takiej wadliwości, bądź też do podjęcia decyzji o której mowa w art. 343 § 7 k.p.k..

Akceptując to jednoznaczne stanowisko orzecznictwa sądów i mając na względzie uchybienia stwierdzone we wniosku prokuratora i wyroku wydanym w sądzie pierwszej instancji w konsekwencji uwzględnienia tego wniosku, a przy tym mając na względzie kierunek w jakim zmierzała postulowana w apelacji prokuratora zmiana na niekorzyść oskarżonego wyrażająca się w uzupełnieniu zapadłego orzeczenia o obowiązek nałożony na oskarżonego na podstawie art. 72 § 1 k.k., sąd odwoławczy dążył zatem do spowodowania stawiennictwa oskarżonego celem zmodyfikowania przez prokuratora i oskarżonego, przy jego osobistym udziale, uzgodnień poczynionych pomiędzy oskarżonym i oskarżycielem publicznym na etapie postępowania przygotowawczego. Zdaniem sądu odwoławczego pomimo iż postępowanie odwoławcze w sprawach w których wyrok zapadł w trybie art. 343 k.p.k., toczy się na zasadach ogólnych, zmiana na niekorzyść oskarżonego wyroku wydanego w konsekwencji uwzględnienia wniosku prokuratora stanowiącego odzwierciedlenie ugody zawartej przez oskarżyciela z oskarżonym, nastąpić może wyłącznie w przypadku uzgodnienia takiej niekorzystnej dla oskarżonego modyfikacji wniosku z samym oskarżonym.

Podjęte jednak przez sąd odwoławczy próby wezwania oskarżonego na rozprawę odwoławczą celem ewentualnej modyfikacji uzgodnień oskarżonego i oskarżyciela, okazały się bezskuteczne. Kontakt telefoniczny z oskarżonym pod numerem widniejącym w aktach sprawy był niemożliwy (k. 96). Skazany nie podjął kierowanego do niego wezwania na

rozprawę, nieskuteczne okazało się również jego wezwanie za pośrednictwem policji (k. 95). Z uzyskanej przez policję informacji wynika, iż oskarżony nie przebywa pod znanym sądowi adresem i prawdopodobnie wyjechał za granicę kraju w celach zarobkowych. Próba weryfikacji aktualnego adresu zamieszkania oskarżonego potwierdziła jedynie adres będący już w dyspozycji sądu. W tych warunkach, wobec braku perspektyw modyfikacji z udziałem oskarżonego porozumienia co do treści mającego zapaść w niniejszej sprawie wyroku, jedynym możliwym rozstrzygnięciem stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Dostrzegając taką potrzebę także oskarżyciel obecny na rozprawie odwoławczej zmodyfikował zawarty w apelacji postulat zmiany zaskarżonego wyroku wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Zabrze do ponownego rozpoznania.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy rozstrzygnie na wstępie, czy podejmował będzie jeszcze próby uzyskania stanowiska oskarżonego w przedmiocie modyfikacji uzgodnień poczynionych z prokuratorem na etapie postępowania przygotowawczego. W przypadku, gdy okażą się one bezskuteczne, bądź też gdy sąd uzna je za niecelowe, wówczas stosując przepisy odnoszące się do sposobu procedowania w przypadku wniosku z art. 335 § 1 k.p.k. zwróci sprawę prokuratorowi (art. 343 § 7 k.p.k.).

Nie tylko z powodów podniesionych w apelacji i już w niniejszym uzasadnieniu omówionych zaskarżony wyrok nie mógł zostać utrzymany w mocy. Złożony w Sądzie Rejonowym wniosek prokuratora dotknięty był jeszcze jedną usterką, która w przypadku możliwości modyfikacji uzgodnień zawartych przez oskarżonego z prokuratorem została by na etapie postępowania odwoławczego sanowana. W oświadczeniu o zgodzie na złożenie przez prokuratora wniosku w trybie art. 335 k.p.k. oskarżony przystał na zamieszczenie w wyroku orzeczenia o nałożeniu na niego obowiązku naprawienia szkody „w części nieodzyskanych strat” (k. 25). Wartość szkody wyrządzonej zarzuconemu oskarżonemu czynem określona została na 700 złotych. W kwocie tej mieści się także wartość skradzionego przez oskarżonego telefonu komórkowego. Z akt sprawy wynika jednocześnie, że skradziony telefon został zwrócony pokrzywdzonemu (k. 30), który w złożonych już po tym fakcie zeznaniach wskazał na wartość odzyskanego telefonu jako kwotę 400 złotych oraz wartość pozostałych ze skradzionych przedmiotów, która wraz z pieniędzmi wynosi 300 złotych. Wysokość nieodzyskanych przez pokrzywdzonego strat ostatecznie zatem odpowiadała kwocie 300 złotych i na taką sumę określony winien zostać w złożonym przez prokuratora wniosku obowiązek naprawienia szkody. Tymczasem zarówno we wniosku prokuratora złożonym w trybie art. 335 § 1 k.p.k., jak i wyroku zapadłym w konsekwencji jego uwzględnienia, wysokość obowiązku naprawienia szkody określona została na kwotę 700 złotych.

Należy także rozważyć, czy objęty zawartym w apelacji wnioskiem prokuratora obowiązek zarejestrowania w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna oraz aktywnego poszukiwania stałej pracy zarobkowej będzie adekwatny w realiach niniejszej sprawy. Z informacji policji wynika, że skazany najprawdopodobniej pracuje, co wyłącza zasadność zobowiązania go do rejestracji w urzędzie pracy oraz aktywnego poszukiwania pracy. Ponadto, obowiązek orzekany w oparciu o art. 72 § 1 pkt 8 k.k. ma obejmować postępowanie, które może zapobiec popełnieniu przez oskarżonego ponownie przestępstwa, czego trudno upatrywać w samym fakcie rejestracji w charakterze osoby bezrobotnej oraz samym, nawet aktywnym poszukiwaniu pracy. Pośród obowiązków, które nałożyć można na mocy art. 72 § 1 k.k. jest przecież określony konkretnie obowiązek wykonywania pracy zarobkowej, który swym zakresem obejmuje także wszelkie działania zmierzające do podjęcia takiej pracy.